

PREA FERICITUL TEOCTIST, PATRIARHUL ROMÂNIEI - REPERE ALE UNEI VIETI DE RUGĂCIUNE ȘI SLUJIRE

Asist. univ. drd. Mihai Androne

Prea Fericitul Teoctist, Patriarhul României, s-a născut la 7 februarie 1915, în satul Tocileni, județul Botoșani, din părinții Dumitru și Marghioala Arapașu, într-o familie numeroasă, primind la botez numele de Toader. A urmat școala primară în satul natal și în anul 1928 intră ca frate la schitul Sihăstria Voronei, județul Botoșani.

Între anii 1932 și 1940 urmează cursurile Seminarului Teologic special pentru monahi de la Mănăstirea Cernica, de lângă București, răstimp în care depune voturile monahale la Mănăstirea Bistrița-Neamț, primind numele de Teoctist (6 august 1935). Doi ani mai târziu este hirotonit ierodiacon (4 ianuarie 1937), iar între anii 1940-1944 urmează cursurile Facultății de Teologie a Universității din București, în această perioadă fiind rânduit în diferite ascultări la birourile Arhiepiscopiei Bucureștilor și apoi în postul de diacon la Catedrala patriarhală.

Licențiat în teologie (cu calificativul „Magna cum laude“), este transferat, la cerere, la Catedrala mitropolitană din Iași, fiind hirotonit ieromonah (1945, de Buna Vestire), unde a îndeplinit, pe rând, funcțiile de mare ecle-siarh al Catedralei mitropolitane, exarh al mănăstirilor, vicar administrativ al Mitropoliei, ridicat mai apoi la rangul de arhimandrit.

La 28 februarie 1950 a fost ales de către Sfântul Sinod al B.O.R., la propunerea patriarhului Justinian, episcop-vicar al Patriarhiei și hirotonit, câteva zile mai târziu, în treapta arhieriei, în Catedrala „Sfântul Spiridon-Nou“ din București, de către patriarhul Justinian, mitropolitul Firmilian al Olteniei și episcopul Chesarie al Dunării de Jos.

Între anii 1950-1955 a funcționat ca rector al Institutului Teologic de Grad Universitar din București, îndeplinind concomitent și atribuțiile de secretar al Sfântului Sinod și de vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

În anul 1962 a fost ales Episcop al Aradului, Ienopoliei și Hălmaგიului, având sub jurisdicție și două protopopiate din Banatul sârbesc, iar între 1969-1970 a supliniit episcopia Oradiei.

Anii care urmează îi aduc noi responsabilități arhieresti: Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei (1973), Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei. În plus, timp de doi ani (iulie 1980-ianuarie 1982) a supliniit și postul de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Transilvaniei.

Ales de către Colegiul Electoral Bisericesc în demnitatea de patriarh (noiembrie 1986), a fost instalat în Catedrala Sfintei Patriarhii de către mitropoliții țării, în prezența patriarhilor Ierusalimului și Bulgariei, a reprezentanților tuturor Bisericilor Ortodoxe, ai Bisericii Romano-Catolice, ai Bisericilor Protestante și a oficialităților de stat, în ziua de 19 noiembrie 1986.

Datorită activității sale pe tărâm bisericesc - misionar, administrativ și cultural, Prea Fericitului Părinte Teoctist i s-au conferit, pe parcursul anilor, ordine bisericești de către Patriarhiile surori ale Antiohiei, Ierusalimului, Moscovei și Serbiei, de către Arhiepiscopiile Greciei, Ciprului, Cehoslovaciei, Finlandei etc.

A făcut parte sau a condus diferite delegații în Europa, Asia și America și a participat la lucrările forurilor ecumenice: Consiliul Mondial al Bisericilor și Conferința Bisericilor Europene, iar în țară a fost premiat de către Academia Română pentru tipărirea, în anul 1988, a ediției jubiliare a Bibliei de la București din 1688 și, în toamna anului 1995, i s-a conferit titlul de „Doctor Honoris Causa“ al Universității din București. În decembrie 1999 este ales membru de onoare al Academiei Române.

Pe tărâm editorial și publicistic, a reorganizat și promovat, de-a lungul anilor, activitatea editorială bisericească, publicând în revistele teologice diferite studii, reportaje predici și, totodată, a publicat monografiile: „Mitropolitul Iacob Putneanul“, cu o ediție în limba engleză, „Sfântul Vasile cel Mare în evlavia credincioșilor ortodocși români“, „Mitropolitul Dosoftei, ctitor al limbajului liturgic românesc“. La toate acestea se adaugă editarea în transliterare a lucrării „Dumnezeiasca Liturghie“ a mitropolitului Dosoftei (1679) și publicarea, între 1982-1996, a 10 volume de omilii, cuvântări și

meditații, sub titlul general „Pe treptele slujirii creștine“ și a unui volum cu titlul „Slujind altarul străbun“.

Pe tărâm edilitar, Prea Fericitul Părinte Patriarh a inițiat și a pus în operă restaurarea, pictarea sau construirea de noi mănăstiri și biserici, din cuprinsul eparhiilor păstorite. Cu atât mai mult, în noile condiții de după anul 1989, a avut loc o intensificare a activității misionare, filantropice și cultural-edilitare a Bisericii noastre, punându-se piatra de temelie a Catedralei Mântuirii Neamului, înmulțindu-se contactele cu Bisericile surori, iar în plan ecumenic aprofundându-se legăturile cu Biserica Romano-Catolică și cu Bisericile Protestante. Vizita Papei Ioan Paul al II-lea, prima de acest fel făcută de un episcop al Romei după Marea Schismă din anul 1054, într-o țară predominant ortodoxă, cea a Arhiepiscopului de Canterbury, A. Carey, precum și multe altele vin o dată în plus să confirme vocația pastoral-misionară, edilitar-gospodărească și ecumenică a Patriarhului României, de slujire a lui Dumnezeu și a neamului românesc, pe parcursul a opt decenii.